

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

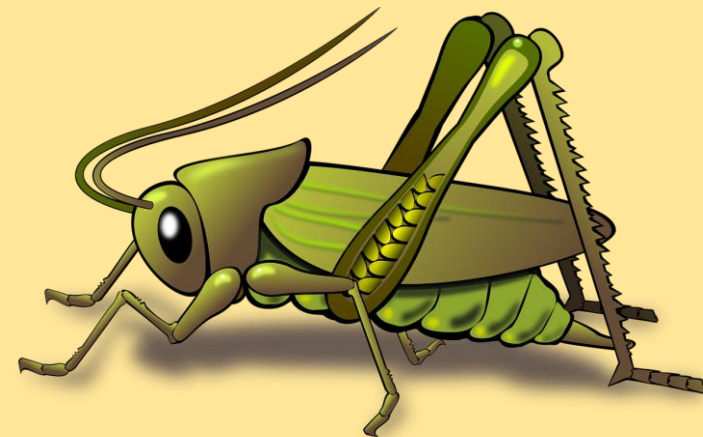
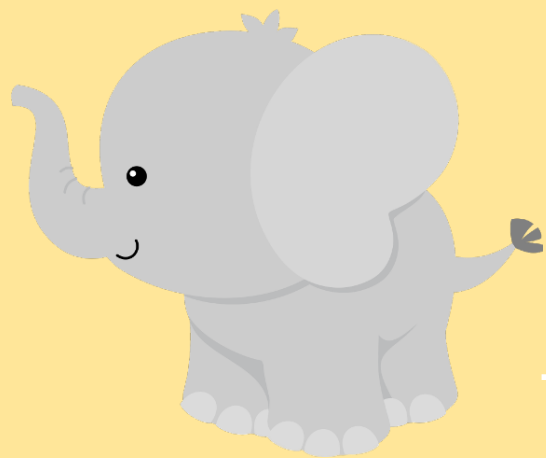
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง ลำานวนไทย ใช้ถูกต้อง (๒)

ครูผู้สอน ครูวาสนา โพธิวงค์

ครูชลภักดี คงกำเนินด

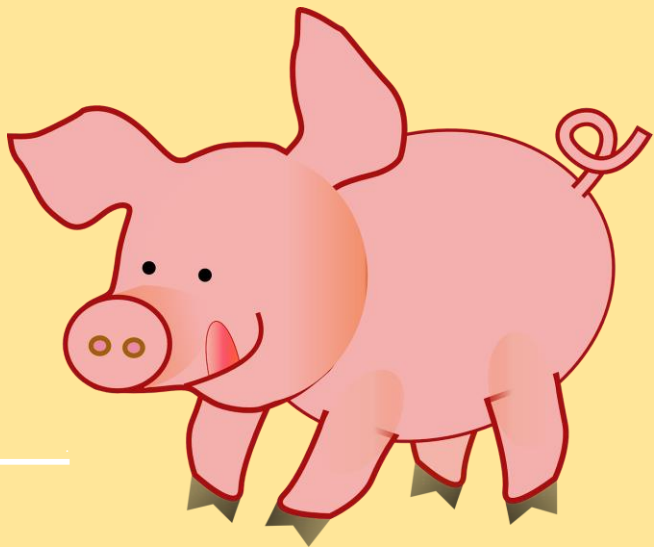

๑ ขี๊ซ้างจับตักแตน

๒ ซ้างเท้าหน้า

๓ เห็นซ้างขี๊ ขี๊ตามซ้าง

๔ ซ้างเข้าปากตักแตน

๑ ดินพอกหางหมู

๒ หมูในอวย

๓ ขี้หมูรา ขี้หมาแห้ง

๔ ยื่นหมูยื่นแมว

๑

กระต่ายตื่นตูม

๒

กระต่ายหมายจันทร์

๓

กระต่ายสามขา

๔

กระต่ายขาเดียว

สำนวนไทย ใช้ถูกต้อง (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการใช้สำนวนไทยได้
๒. ใช้สำนวนไทยได้ถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด
๓. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้สำนวนไทย

สำนวน

สำนวน

ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝง เป็นถ้อยคำหรือข้อความสั้น ๆ แต่มีความหมายชวนให้คิด

การใช้สำนวน

การใช้สำนวน

สิ่งสำคัญในการใช้สำนวน คือ การเข้าใจสำนวน เพราะการเข้าใจสำนวนจะทำให้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยไม่ผิดความหมาย

ใช้ในการสั่งสอน
หรือโน้มน้าวใจ

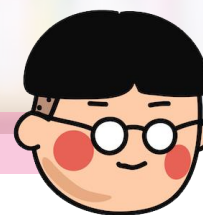
ใช้แทนคำที่ไม่ต้องการ
กล่าวตรง ๆ

ใช้เพิ่มความสละสลวย
ในการสื่อสาร

ใช้ย่อความให้
กะทัดรัดได้ใจความ

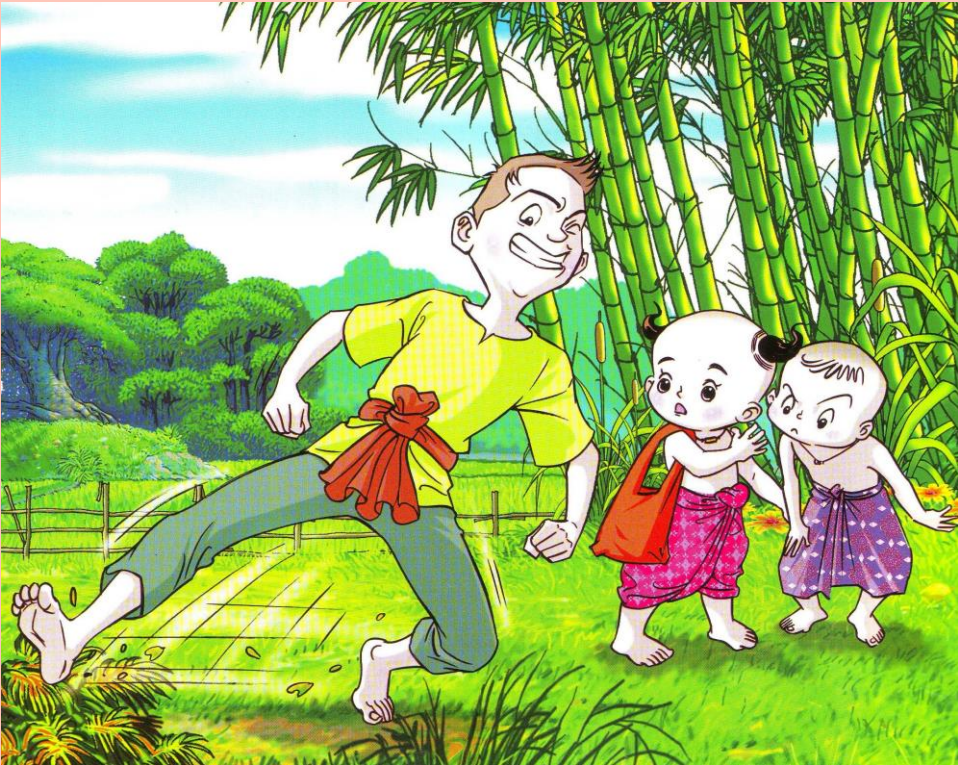

ใช้เพื่อให้เกิดภาพพจน์
ในการสื่อสาร

ตัวอย่าง การใช้สำนวน

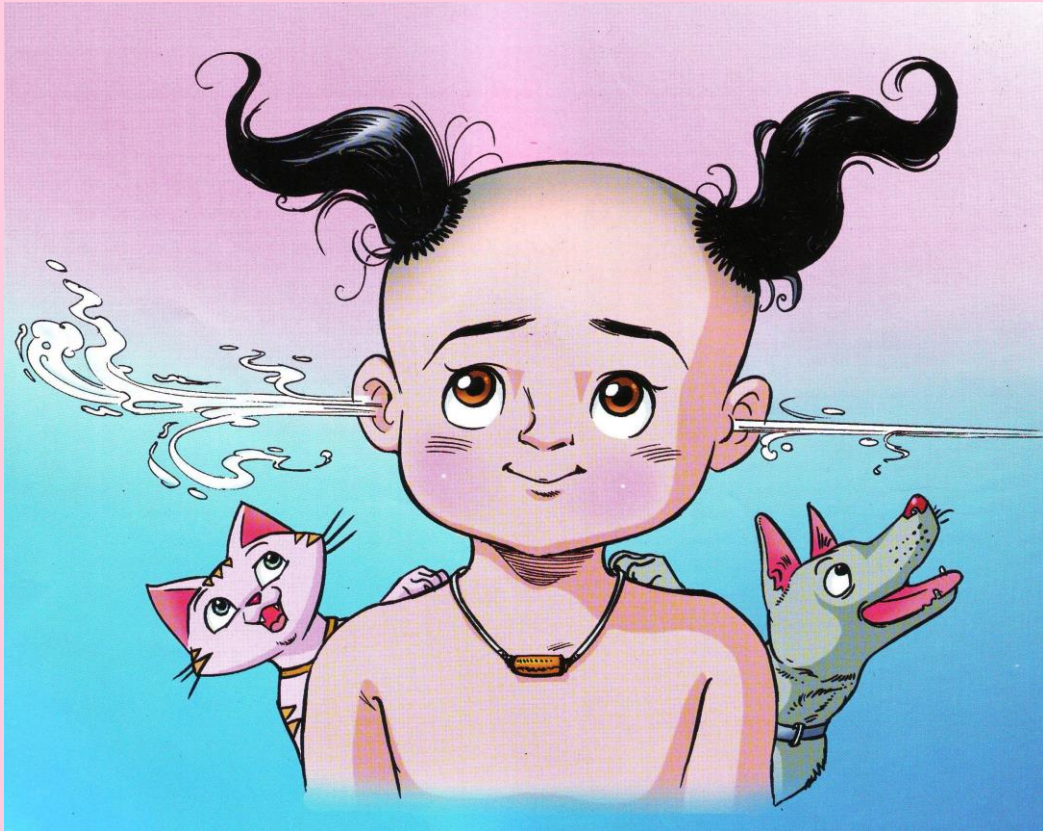

แกว่งเท้าหาเสี้ยน

อยู่ดีไม่ว่าดี หาเรื่องใส่ตัว

หูหวนลม

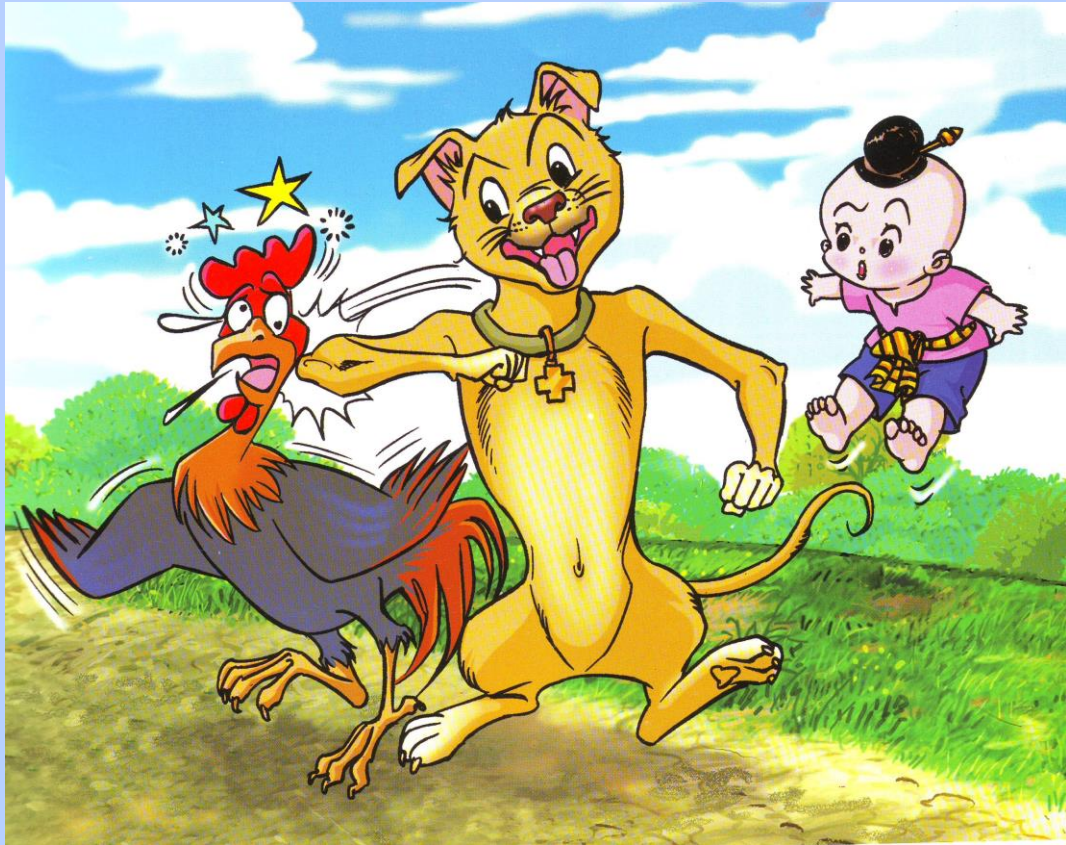
แก๊งทำเป็นไม่ได้ยิน

มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ

ผู้ที่ไม่ยอมช่วยเหลืองานของส่วนรวม
แถมยังทำตัวเกะกะ ทำให้การดำเนินงาน
ของส่วนรวมลำบากยิ่งขึ้น

หมาหยอกไก่

เรียกอาการที่ชายหยอกล้อหญิง
ในทำนองขู้สาวเป็นที่เล่นที่จริง

หวังน้ำบ่อหน้า

ของที่ได้แน่นอนแล้วไม่เอา
กลับไปคาดหวังกับสิ่งที่ยังมาไม่ถึง

หักบัวไม่ไวโย

การตัดความสัมพันธ์กันอย่าง
เด็ดขาด ตัดญาติขาดมิตร โดยไม่ต้อง
มาขอร้องเกี้ยว หรือมีเยื่อใยต่อกันอีก

กิจกรรมพัฒนาทักษะ ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การใช้สำนวนไทย

กิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๑๐
๒. - สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ให้คำแนะนำแก่นักเรียน
๓. ตรวจและประเมินใบงานที่ ๑๐

กิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐
เรื่อง การใช้สำนวนไทย
๒. เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การใช้สำนวนไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สำนวนไทย ใช้ถูกต้อง
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำหนด แล้วเลือกสำนวนในกรอบสี่เหลี่ยมไปเติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์และสถานการณ์ที่กำหนด

ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่	จับปลาสองมือ	ปลาหมอตายเพราะปาก
เป็นฝั่งเป็นฝา	ดินพอกหางหมู	ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสาร
ปากหวานกันเปรี้ยว	ปากเปียกปากแฉะ	ฝนทั่งให้เป็นเข็ม
จับปูใส่กระด้ง	สอนจะเข้ว่ายนํ้า	กระต่ายหมายจันทร์
ไกลปืนเที่ยง	ซิงก็รา ซากก็แรง	ตัดไฟแต่ต้นลม

๑. “กระต่ายไม่ทำการบ้านที่ครูมอบหมาย จนทำให้ไม่มีงานส่งครู และมีงานค้างค้างจำนวนมาก”

ตรงกับสำนวนใด.....

๒. “ดวงใจหลุดจาวล่อย ๆ ไม่ดีและชอบว่าเพื่อนบ่อยครั้ง จนทำให้ตนเองเดือนร้อนเพราะคำพูดของตนเอง”

ตรงกับสำนวนใด.....

๓ “นักเรียนชั้น ป.๑ จัดแถวไม่เป็นระเบียบสักที จนคุณครูต้องเดินมาจัดให้เป็นระเบียบ”

ตรงกับสำนวนใด.....

๔ “จ้อย เป็นผู้ขายบ้าน ๆ ฐานะยากจน มีความรักกับสายใจซึ่งเป็นลูกสาวของนายอำเภอ”

ตรงกับสำนวนใด.....

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การใช้สำนวนไทย

๕. “วีระสอนเพื่อนให้วาดรูปเพียงไม่กี่นาที เพื่อนก็สามารถวาดรูปออกมาได้สวยงาม ซึ่งวีระมารู้ภายหลังว่า
เพื่อนเคยเรียนศิลปะมาก่อนแล้ว”

ตรงกับสำนวนใด.....

๖. “การเกด และ แพรขวัญ เป็นศัตรูกัน และต่างรู้ความลับของฝ่ายตรงข้ามเพื่อแก้แค้นคืนเสมอ”

ตรงกับสำนวนใด.....

๗. “แพนเค้ก และ แพนด้า เป็นคู่กัดมาตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ พอโตเป็นสาวก็มักมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน
เป็นประจำและไม่มีทีท่าว่าจะยอมกัน”

ตรงกับสำนวนใด.....

๘. “กอบชัย พูดจาอีกอย่างหนึ่ง แต่ในใจคิดไม่ดีกับคนอื่น คำพูดกับความคิดสวนทางกัน”

ตรงกับสำนวน.....

๙. “เกิดเป็นผู้หญิงนั้นลำบากนัก ทำอะไรผิดพลาดก็เสียหายได้ทุกเมื่อ แต่ผู้ชายทำอะไรก็ดูคล่องไปหมด”

ตรงกับสำนวน.....

๑๐. “สมชาย เป็นนักประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ทุกเช้าสมชายจะมีข่าวมาบอกเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง”

ตรงกับสำนวน.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การใช้สำนวนไทย

ใบงาน

เรื่อง การใช้สำนวนไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำหนด แล้วเลือกสำนวนในกรอบสี่เหลี่ยมไปเติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์และสถานการณ์ที่กำหนด

โก่เห็นตีนงู งูเห็นนมโก่

เป็นฝั่งเป็นฝา

ปากหวานกันเปรี้ยว

จับปูใส่กระดิ่ง

ไกลปืนเที่ยง

จับปลาสองมือ

ดินพอกหางหมู

ปากเปียกปากแฉะ

สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ

ซิงก็รา ซ่าก็แรง

ปลาหมอตายเพราะปาก

ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสาร

ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม

กระต่ายหมายจันทร์

ตัดไฟแต่ต้นลม

๑. “กระต่ายไม่ทำการบ้านที่ครูมอบหมาย จนทำให้ไม่มีงานส่งครู และมีงานค้างคั่งจำนวนมาก”

ตรงกับสำนวนใด.....

๒. “ดวงใจหลุดจาวล่อย ๆ ไม่ดีและชอบว่าเพื่อนบ่อยครั้ง จนทำให้ตนเองเดือนร้อน เพราะคำพูดของตนเอง”

ตรงกับสำนวนใด.....

๓. “นักเรียนชั้น ป.๑ จัดแถวไม่เป็นระเบียบสักที จนคุณครูต้องเดินมาจัดให้เป็นระเบียบ”

ตรงกับสำนวนใด.....

๔. “จ้อย เป็นผู้ขายบ้าน ๆ ฐานะยากจน มีความรักกับสายใจซึ่งเป็นลูกสาวของนายอำเภอ”

ตรงกับสำนวนใด.....

๕. “วีระสอนเพื่อนให้วาดรูปเพียงไม่กี่นาที เพื่อนก็สามารถวาดรูปออกมาได้สวยงาม ซึ่งวีระมารู้ภายหลังว่าเพื่อนเคยเรียนศิลปะมาก่อนแล้ว”

ตรงกับสำนวนใด.....

๖. “การระเกด และ แพรขวัญ เป็นศัตรูกัน และต่างรู้ความลับของฝ่ายตรงข้ามเพื่อแก้แค้นคืนเสมอ”

ตรงกับสำนวนใด.....

๗. “แพนเค้ก และ แพนด้า เป็นคู่กัดมาตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ พอโตเป็นสาวก็มักมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำและไม่มีทีท่าว่าจะยอมกัน”

ตรงกับสำนวนใด.....

๘. “กอบชัย พุดจาอีกอย่างหนึ่ง แต่ในใจคิดไม่ดีกับคนอื่น คำพุดกับความคิดสวนทางกัน”

ตรงกับสำนวนใด.....

๙. “เกิดเป็นผู้หญิงนั้นลำบากนัก ทำอะไรผิดพลาดก็เสียหายได้ทุกเมื่อ แต่ผู้ชายทำอะไรก็ดูคล่องไปหมด”

ตรงกับสำนวนใด.....

๑๐. “สมชาย เป็นนักประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ทุกเช้าสมชายจะมีข่าวมาบอกเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง”

ตรงกับสำนวนใด.....

ตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การใช้สำนวนไทย

๑. “กระต่ายไม่ทำการบ้านที่ครูมอบหมาย จนทำให้ไม่มีงานส่งครู และมีงานค้างคั่งจำนวนมาก”

ตรงกับสำนวนใด **ดินพอกหางหมู**

๒. “ดวงใจพูดจาพล่อย ๆ ไม่ดีและชอบว่าเพื่อนบ่อยครั้ง จนทำให้ตนเองเดือนร้อน เพราะคำพูดของตนเอง”

ตรงกับสำนวนใด **ปลาหมอตายเพราะปาก**

๓. “นักเรียนชั้น ป.๑ จัดแถวไม่เป็นระเบียบสักที จนคุณครูต้องเดินมาจัดให้เป็นระเบียบ”

ตรงกับสำนวนใด **จับปูใส่กระด้ง**

๔. “จ้อย เป็นผู้ขายบ้าน ๆ ฐานะยากจน มีความรักกับสายใจซึ่งเป็นลูกสาวของนายอำเภอ”

ตรงกับสำนวนใด **กระต่ายหมายจันทร์**

๕. “วีระสอนเพื่อนให้วาดรูปเพียงไม่กี่นาที เพื่อนก็สามารถวาดรูปออกมาได้สวยงาม ซึ่งวีระมารู้ภายหลังว่าเพื่อนเคยเรียนศิลปะมาก่อนแล้ว”

ตรงกับสำนวนใด **สอนจระเข้ว่ายน้ำ**

๖. “การระแคะ และ แพรขวัญ เป็นศัตรูกัน และต่างรู้ความลับของฝ่ายตรงข้ามเพื่อแก้แค้นคืนเสมอ”

ตรงกับสำนวนใด **ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่**

๗. “แพนเค้ก และ แพนด้า เป็นคู่กัดมาตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ พอโตเป็นสาวก็มักมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำและไม่มีทีท่าว่าจะยอมกัน”

ตรงกับสำนวนใด **ชิงกี้รา ช่างก็แรง**

๘. “กอบชัย พุดจาอีกอย่างหนึ่ง แต่ในใจคิดไม่ดีกับคนอื่น คำพุดกับความคิดสวนทางกัน”

ตรงกับสำนวนใด **ปากหวานกันเปรี้ยว**

๙. “เกิดเป็นผู้หญิงนั้นลำบากนัก ทำอะไรผิดพลาดก็เสียหายได้ทุกเมื่อ แต่ผู้ชายทำอะไรก็ดูคล่องไปหมด”

ตรงกับสำนวนใด **ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสาร**

๑๐. “สมชาย เป็นนักประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ทุกเช้าสมชายจะมีข่าวมาบอกเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง”

ตรงกับสำนวนใด **บอกเล่าเก้าสิบ**

คำถามชวนคิดพินิจความรู้

การใช้สำนวนไทยกับสถานการณ์ต่าง ๆ
ในชีวิตประจำวัน มีประโยชน์อย่างไรบ้าง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๑

เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ

๒. ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

